

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«Усе рэформы мы правялі. Цяпер трэба ўдасканалваць тое, што сёння ў нас ёсць»

3 удзелам Прэзідэнта адбылася нарада па пытаннях узаемадзеяння з МВФ

Пры абмеркаванні новай крэдытнай праграмы Беларусі з Міжнародным валютным фондам неабходна, безумоўна, улічваць інтарэсы беларускага народа, заявіў Аляксандр Лукашэнка, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Прэзідэнт адзначыў, што ў МВФ ёсць стандартная форма ўзаемадзеяння з любой дзяржавай пры вядзенні перагавораў аб прадастаўленні крэдыту, і патрабаванні, што выстаўляюцца, таксама ў цэлым аднолькавыя. «У мяне склалася дакладнае ўражанне, чаго хочучы акцыянеры, заснавальнікі МВФ ад тых дзяржаў, з якімі вядуцца перагаворы. Гэта значыць, у МВФ ёсць пэўная палітыка, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Рашэнні прымаюцца ўсё ж такі па рэкамендацыях тых, у каго ў МВФ больш грошай, хто мае кантрольны пакет акцый. Дамінуючыя акцыянеры — ЗША і ЕС. Без іх рашэнне МВФ ніколі не прымалася».

«Гэта суперліберальныя патрабаванні (стандартна выстаўляемыя МВФ. — **Заўвага БЕЛТА**). Скажу больш — у канчатковым выніку яны нічога не маюць з той палітыкай, якую дэклараваў Прэзідэнт на першых прэзідэнцкіх выбарах, магчыма, на другіх, і нават цяпер, — заявіў беларускі лідар. — Калі іх (патрабаванні. — **Заўвага БЕЛТА**) прачытаеш, усё зводзіцца да аднаго (калі гаварыць аб сацыяльных напрамках): ніякага павышэння зарплат, неадкладнае павышэнне тарыфаў і іншага. Камуністы казалі б — на ўдуршэнне народа. Я не хачу сказаць, што нас хто-небудзь хоча ўдуршыць. Нас ніхто не панукае, але, на жаль, формула такая».

«Хачу вас папярэдзіць — тых, хто вядзе гэтыя перагаворы: калі вы хочаце перакрэсліць усё, што зроблена народам і Прэзідэнтам за 20 гадоў, гэтага не атрымаецца. Гэтым не займайцеся. Бедным беларускі народ мы рабіць не маем права», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

«Я не кажу, што ўсё, што вы прынеслі сёння, падыходзіць пад гэту негатыўную фармулёўку. Але я хачу пачуць вас, вашу матывацыю», — дадаў Прэзідэнт, звяртаючыся да ўдзельнікаў нарады.

У якасці аднаго з прыкладаў Аляксандр Лукашэнка прывёў патрабаванні МВФ адносна палітыкі па распараджэнні дзяржуласнасцю. «Я заўсёды гаварыў, што мы ніколі не будзем адмаўляцца ад дзяржаўнай уласнасці, калі яна нармальна функцыянуе. Больш таго, мы будзем абяпірацца на яе, — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — Нам у выніку прапануецца праз нейкі прамежак часу не тое што прыватызаваць усё і ўся, а наогул адыць ад прыватызацыі. Прыняць нейкі там закон, і не закранаць гэта».

«І нават калі атрымаецца бандыцкая прыватызацыя, то праз 10 гадоў да гэтага пытання вярнуцца нельга. Пасля заканчэння трох гадоў як была прыватызацыя, так і застанеца», — заўважыў Прэзідэнт.

Даўно нагнаўшым аскаму кіраўнік дзяржавы назваў і пытанне павышэння тарыфаў на жыллёва-камунальныя паслугі. «Разважваючы над гэтым пытаннем, я спрабаваў падыходзіць да яго з іншага боку: хто павінен плаціць і можа, той павінен плаціць. Давайце паглядзім, а хто зможа заплаціць па тых тарыфах, якія нам сёння навязваюцца (з папярэджаннем не павышаць зарплату), — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Хто? Рабочы — не, селянін — не, настаўнік — не, урач — не, дзяржслужачы — не, афіцэр — не. А хто? Няхай 100—200 тыс. бізнесменаў, а ў нас амаль 5 млн працуючых. Які мы эффект ад гэтага атрымаем? Усё роўна за кошт бюджэту пачнём плаціць за настаўніка, урача, рабочага, селяніна, дзяржслужачага, ваеннага. Але ў нас і патрабаванні да бюджэту вельмі строга з боку МВФ».

На думку Прэзідэнта, такая ж сітуацыя можа адбыцца і ў рэальных сектары эканомікі.

Кіраўнік дзяржавы таксама падкрэсліў, што, як правіла, у выніку рэзкага павелічэння кошту паслуг у ЖКГ маюць месца вялікія неплачэнні. «Дарэчы, у нас пры цяперашніх цэнах ужо, на маю думку, неплачэнні існуюць па паслугах ЖКГ. Няхай невялікія, але яны існуюць. Чаго мы даб'ёмся?» — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Ён канстатаваў, што некаторыя, у тым ліку ў складзе ўрада, выказваюць меркаванне аб неабходнасці абавязковага правядзення тых ці іншых рэформ. «Я ўжо тысячу разоў гаварыў: усе рэформы мы правялі. Мы ўдасканалваем тое, што сёння ў нас ёсць», — заявіў Прэзідэнт.

Сёння пачынаецца візіт Прэзідэнта ў Пакістан

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 4—6 кастрычніка здзейсніць афіцыйны візіт у Ісламскую Рэспубліку Пакістан, паведамліў БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Праграмай візіту запланаваны перамовы з прэм'ер-міністрам краіны Навазам Шарыфам, прэзідэнтам Мамнунам Хусэйнам, кіраўніцтвам пакістанскага парламента.

Па выніках сустрэч чакаецца падпісанне двухбаковых дакументаў па розных кірунках супрацоўніцтва.

Аляксандр Лукашэнка таксама прыме ўдзел у цырымоніі адкрыцця 4-га Беларуска-пакістанскага дзелавога і інвестыцыйнага форуму ў Ісламабадзе. Шэраг сустрэч і перамоў з пакістанскімі партнёрамі дзяржаўнай у членаў беларускай дэлегацыі.

Супрацоўніцтва

У ПОШУКАХ КРОПАК РОСТУ

Прэм'ер-міністр Андрэй КАБЯКОЎ падчас сустрэчы з прэм'ер-міністрам Малдовы Паўлам Філіпам заявіў, што наша краіна разлічвае выйсці на таваразварот з Малдовай у 400 млн долараў. Андрэй Кабякоў таксама падкрэсліў, што галоўная мэта перамоваў — знаходжанне канкрэтных «кропак росту», дзякуючы якім стане магчымым істотна актывізаваць гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва.

Таксама падчас двухдзённага афіцыйнага візіту ў Малдову Андрэй Кабякоў адзначыў, што сёлета ў першым паўгоддзі, нягледзячы на няспынным крызісным з'явы ў сусветнай эканоміцы, намеціўся рост таваразвароту дзюво краін. «За сем месяцаў аб'ём узаемнага гандлю павялічыўся ў параўнанні з мінулым годам амаль на 10% і склаў 150 млн долараў. Нам трэба замацаваць гэты станоўчы вынік і ставіць перад сабой мэту вярнуцца на ўзровень 2014 года — каля 400 млн долараў», — растлумачыў Андрэй Кабякоў.

«Сур'ёзную перспектыву мы бачым у кааперацыйных сувязях. Зараз у Малдове вырабляюцца беларускія тралейбусы і трактары. Працуюць над праектам зборачнай вытворчасці аўтобусаў МАЗ», — адзначыў Андрэй Кабякоў. Паводле яго слоў, беларускія вытворцы гатовыя да павелічэння аб'ёмаў выпуску прадукцыі на дзюво вытворчасця, рэалізацыі новых значных для дзюво краін праектаў. Андрэй Кабякоў падкрэсліў, што цікавым сумесным праектам з'яўляецца зборка гібрыдных тралейбусаў, якая пачалася ў гэтым годзе ў Малдове. Яшчэ адзін прыклад супрацоўніцтва — нядаўна створанае зборачнае прадпрыемства беларускіх трактароў малой і сярэдняй магутнасці ў Гагаузіі.

«Акрамя таго, мы зацікаўлены ў арганізацыі сумеснай перапрацоўкі малдаўскай плодаагародніннай прадукцыі ў Беларусі для далейшай яе пастаўкі на рынак Еўрапейскага эканамічнага саюза, у тым ліку з дапамогай развітой прамысловы і транспартна-лагістычнай інфраструктуры Беларусі», — сказаў

Андрэй Кабякоў. Паводле яго слоў, Беларусь гатова падзяліцца сваімі напрацоўкамі ў галіне будаўніцтва дарог і інфраструктуры, узвядзення малочнатаварных ферм і іншых сельскагаспадарчых аб'ектаў.

Па словах начальніка ўпраўлення інфармацыі — прэс-сакратара МЗС Беларусі Дзмітрыя МІРОНЧЫКА, адносіны паміж Беларуссю і Малдовай носяць дружальны характар і вызначаюцца ўзаема-разуменнем, актыўны палітычны дыялог адбываецца на самым высокім узроўні. Для Беларусі Малдова з'яўляецца важным

гандлёва-эканамічным партнёрам. За 7 месяцаў 2016 года ў аб'ёме беларускага экспарту Рэспубліка Малдова заняла 18-е месца ў свеце і 4-е месца па аб'ёме таварабароту сярод краін СНД (пасля Расіі, Украіны і Казахстана). Таксама Беларусь застаецца важным спажыўцом малдаўскай вінаробнай і плодаагародніннай прадукцыі — каля 25% і 10% малдаўскага экспарту адпаведна.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. Kryzhevich@zviazda.by

КАМЕНТАРЫЙ У ТЭМУ

РЫНКІ МАЛДОВЫ ДЛЯ НАС АДКРЫТЫ

Пра тое, якія перспектывы ёсць у двухбаковым супрацоўніцтве, «Звяздзе» расказаў загадчык сектара даследаванняў праблем знешняга гандлю Інстытута эканомікі НАН Дзмітрый БЕРАСНЕЎ:

— За першыя сем месяцаў бягучага года назіраецца невялікі спад (11,6%) у беларускім экспарте ў Малдову адносна аналагічнага перыяду мінулага года. Асноўныя пастаўкі ў 2015 годзе склалі нафтапрадукты (амаль 40%). Сёлета іх доля скарацілася да 25% па большасці з-за цэнавых умоў, паколькі кошт прадукцыі знізіўся. Мы пастаянна пастаўляем прадукцыю машынабудавання. Нашы трактары на першым месцы па аб'ёмах паставак у параўнанні з іншымі краінамі. Мы замацаваліся на гэтым рынку. Акрамя гэтага, сёлета ў нас выраслі пастаўкі цукру і бульбы.

Імпартуем у асноўным сельскагаспадарчую прадукцыю. Гэта яблыкі і грушы. У 2015 годзе іх доля склала 23,9%, а за сем месяцаў гэтага года павялічылася да 39,6%. У цэлым, увесь імпарт з Малдовы ў нас вырас на 35,2% у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года. Другое месца па аб'ёмах займае натуральнае вінаграднае віно (17,4%).

Мы прааналізавалі, што наогул закупляла Малдова ў 2015 годзе ва ўсіх краінах свету, і высветлілі, што першае месца — гэта нафтапрадукты. Беларусь дастаткова трывала замацавалася ў гэтай галіне на малдаўскім рынку, аднак ёсць патэнцыял і для павелічэння паставак. Да таго ж выгадным уяўляецца выхад на малдаўскі рынак беларускіх лекавых сродкаў. Яны мала прадстаўлены ў краіне, таму аб'ёмы неабходна нарощваць. Малдова ў досыць буйных памерах закупляе правады ізалявання і кабелі. У Беларусі ёсць прадпрыемствы, якія вырабляюць гэтую прадукцыю, аднак пастаўкі ў краіну вельмі невялікія. Варта звярнуць увагу на сродкі абароны раслін, шыны, мэблю і галадзільнікі, якія таксама актыўна імпартуюцца малдаўскім бокам. Ва ўсіх гэтых галінах ёсць патэнцыял для Беларусі па павелічэнні паставак.

Перспектывным выглядае і кааперацыйнае супрацоўніцтва. Калі беларускае прадпрыемства з'яўляецца ў іншай краіне, гэта «прывязвае» жыхароў да нашай прадукцыі. Адбываецца павелічэнне паставак спадарожных кампанентаў, лягчэй прасоўваюцца работы па стварэнні дылерскай сеткі. Аднак развіццё гэтага кірунку шмат у чым залежыць ад фінансавых магчымасцяў краін.

Надзея АНІСОВІЧ. anisovich@zviazda.by

Акцэнты тыдня

НЕМАГЧЫМА ІГНАРАВАЦЬ

Дастаткова значны для будучыні Еўрасаюза рэфэрэндум прайшоў у нядзелю ў Венгрыі. Венгерскае кіраўніцтва рашуча выступала супраць планаў Еўракамісіі раўнамерна размярковаць бежанцаў па тэрыторыі ўсіх краін ЕС, каб пазбегнуць іх празмернай канцэнтрацыі ў некалькіх самых багатых дзяржавах. Прэм'ер-міністр краіны Віктар Орбан лічыць, што ўсіх нелегальных мігрантаў трэба дэпартаваць з тэрыторыі ЕС, а не рассяляць па ёй. Нягледзячы на пазіцыю Венгрыі, у выніку рашэнне прынялі. Правядзенне рэфэрэндуму, на якім грамадзяне павінны былі сказаць сваё важнае слова, стала чарговай спробай абысці непапулярнае рашэнне. Па ўсіх апытаннях большасць грамадзян рашуча падтрымала сваё палітычнае кіраўніцтва, не жадаючы прымаць бежанцаў на сваёй тэрыторыі. Вынікі рэфэрэндуму пацвердзілі папярэднія апытанні — адмоўна на магчымасць завозу мігрантаў у Венгрыю адказалі 98,21 працэнта грамадзян, якія наведвалі рэфэрэндум. Так што пэўным сігналам для Бруселя ён стаў. Але пазіцыя Венгрыі была падарваная тым, што рэфэрэндум прыйшлося прызнаць несапраўдным — на яго прыйшло толькі каля 40 працэнтаў грамадзян пры неабходнасці ўбачыць на ім не менш за 50 працэнтаў. Гэта важна для захавання Еўрасаюза як дзяяздольнай арганізацыі, улічваючы, што прэстыж ЕС і так ужо моцна падарваны планаваным выхадам Вялікабрытаніі.

На мінулым тыдні і Вялікабрытанія вызначылася з датай выхаду з ЕС — неабходны для гэтага заплыт будзе зроблены не пазней чым у сакавіку 2017 года, пасля чаго пачнецца доўгая двухгадовая працэдура афіцыйнага разводу. Прэм'ер-міністр прызнала, што працэс выхаду негатыўна адб'еца на эканоміцы Вялікабрытаніі, але, магчыма, не так цяжка, як чакалася раней. Адным з крокаў па выхадзе стане адмена «Закона аб еўрапейскіх супольнасцях 1972 года», які ўвёў у дзеянне вопытныя

заканадаўства Еўрапейскага саюза на тэрыторыі Вялікабрытаніі і вяртанне згубленых пазіцый нацыянальнаму праву.

Важная сімвалічная падзея адбылася ў суботу, 1 кастрычніка. У гэты дзень скончыўся кантракт карпарацыі па кіраванні даменнымі імёнамі і IP-адрасамі (ICANN) з міністэрствам гандлю ЗША і Нацыянальным кіраваннем інфармацыі і сувязі. Цяпер склад карпарацыі радыкальна зменіцца — замест ранейшай падпарадкаванасці ўладам ЗША, у яе ўвойдуць прадстаўнікі ўлад усіх краін — членаў урадавага камітэта ICANN, работнікі інтэрнэт-галіны і нават карыстальнікі сеткі.

У саміх ЗША галоўнай падзеяй тыдня стала пераадоленне вета Прэзідэнта на закон, які дазваляе пацярпелым ад тэракту 11 верасня 2001 года падаваць іскі супраць урада Саудаўскай Аравіі. Амерыканскія ўладавыя колы апынуліся ў вельмі складанай сітуацыі. З аднаго боку, Саудаўская Аравія — найважнейшы саюзнік у рэгіёне, дзе знаходзіцца траціна ўсіх сусветных запасаў нафты, а таксама адзін з найбуйнейшых інвестараў у эканоміку ЗША. З другога, 15 з 19 тэрарыстаў, якія атакавалі ЗША пяцнаццаць гадоў таму, мелі грамадзянства гэтай краіны, што грамадская думка ЗША разглядае як адназначнае дачыненне Саудаўскай Аравіі да тэракту. І ўсё гэта адбываецца на фоне прэзідэнцкіх выбараў у ЗША, якія выходзяць на фінішную прамую, калі грамадская думка мае асабліва вялікае значэнне. У выніку Барак Абама паспрабаваў прытрымацца дзяржаўных інтарэсаў, наклаўшы вета на законапраект. Кангрэс пайшоў на повадзе ў грамадскай думкі, пераадолеўшы вета Прэзідэнта. Першы іск быў пададзены амаль адразу, а ўрад Саудаўскай Аравіі асудзіў прыняты закон, паведаміўшы пра яго магчымым цяжкім наступствам для саміх ЗША.

На Міжнародным энергетычным форуме, які праходзіў 26—28 верасня ў Алжы-

ры, краіны — члены АПЕК змаглі дамовіцца аб абмежаванні здабычы нафты на ўзроўні 32,5—33 млн барэляў у суткі. Відэачона, гэта таксама стала адказам Саудаўскай Аравіі, якая звычайна блакіравала падобныя прапановы, на закон аб магчымасці падачы іскаў супраць краіны ў амерыканскіх судах.

Сірыя з 22 верасня працягвае паспяховы наступ на тэрыторыі стратэгічна важнага горада Алепа пры падтрымцы Расіі. Гэты наступ рашуча асудзілі ЗША, Францыя і Вялікабрытанія, якія лічаць, што ён парушае ўмовы перамір'я, якое пачалося 12 верасня. ЗША нават прыгразілі разрываць супрацоўніцтва па Сірыі, а таксама намякнулі на тое, што перастаюць утрымліваць нейкія трэція сілы ад узбраення сучаснай зброяй паўстанцаў у Сірыі. У адказ намеснік кіраўніка МЗС Расіі Міхаіл Багданаў заклікаў пачаць аб тым, што новая зброя можа быць выкарыстана паўстанцамі і супраць саміх ЗША, улічваючы іх разнаманасную палітычную арыентацыю.

Афіцыйны візіт Прэзідэнта Беларусі ў Кітай у канцы верасня стаў самым выніковым. Перш за ўсё Беларусь атрымала статус максімальна блізкага партнёра КНР, які дазволіць у будучыні ажыццяўляць максімальна эфектыўнае ўзаемадзеянне. Падпісаны дамоўленасці і пагадненні на суму ў 11 мільярдў долараў, прытым гаворка ідзе не пра крэдыты, а пра патэнцыйныя інвестыцыі. Кітайскі бок пацвердзіў прыняццю нацэленасць на поўнаштабнае развіццё Кітайска-беларускага індустрыяльнага парка, вылучыўшы грандыёзную суму больш за 230 мільярдў долараў на стварэнне яго сацыяльнай інфраструктуры. Рэалізацыя гэтых і іншых пагадненняў можа зрабіць Кітай важным лакаматывам у садзейнічэнні развіццю беларускай эканомікі ва ўмовах рэгіянальнага эканамічнага спаду.

Сяргей КІЗІМА, доктар палітычных навук

